

6. Oppsummering

6.1 Overordnet ROS

ROS-analysen avdekket at risiko og sårbarhet i kommunen knytter seg særlig til tre faktorer:

1. Ekstremvær
2. Energitransport
3. Plante- og dyreliv, friluftsliv og landbruk

Hva gjelder disse punktene står nærmere beskrevet i kapittel tre.

Austevoll kommune er ikke et prioritert område for NVEs kartlegging av snøskredfare. Dette gir en antydning om at den konkrete faren i kommunen for at hendelsen skal inntreffe er liten, mye på grunn av liten nedbørmengde. Dette står også i kommunens beredskapsplan, at kommunen ikke er spesielt utsatt for ras- og skredfare fra naturens side. Kommunen er likevel anbefalt av NVE å gjøre en grundigere vurdering av kommuneplanen knyttet opp til samfunnssikkerhet når det gjelder skredfare. De er blant annet rådet til å sjekke www.skrednett.no og få med en passus om dette i kommuneplanen. I "Fråsegn til offentlig ettersyn av kommuneplan for Austevoll kommune" fra NVE står det at:

"Vi er samde med kommunen i at kommunen ikkje er spesielt utsett for skredfare. Kommunen skal likevel vere merksam på at en finn skredutsette areal også i Austevoll og at kommunen må gjere ein «utsjekk» av dette i alle bygge- og plansaker. Vi saknar ei konkret vurdering av skredfare for byggeområda i kommuneplanen. Så langt vi kan sjå går det ikkje fram av planmaterialet om kommunen er kjend med aktsemdkarta på www.skrednett.no."

6.2 ROS og KU på innspillsnivå

Innspillene har fått positivt utfall dersom de ikke:

- Er i konflikt med nasjonale retningslinjer
- Naturmangfoldsloven
- Står i kontrast til kommuneplanens samfunnsdel
- Inngår i uheldig samlokalisering
- Kan begrunnes i reelt behov, gjelder spesielt bolig, fritidsbolig, naust og rorbuområder
- Andre lovmessige eller empiriske ankepunkt

Konsulentene har i mange tilfeller anbefalt plankrav for innspill. Disse anbefalingene kan ha ulik begrunnelse. Ofte gjelder det behov for spesifikk tilpasning i eksisterende bebyggd miljø eller planlegging av ny bebyggelse i urørt landskap. Det er anbefalt plankrav i strandsonen der innspillet gjelder fortetting av eksisterende bebyggelse, for å unngå privatisering av offentlige rekreasjonsområder. Det samme gjelder for næringsvirksomhet i strandsonen. Innspill med registrert www.tippetue.no

risiko eller sårbarhet, som ikke er grunn nok for avslag i seg selv, får anbefalt plankrav for å sikre ny bebyggelse fra naturgitt risiko eller for å sikre sårbare funn i omgivelsene.

6.3 Overordnet KU

Bolig:

Det er viktig å få en tilstrekkelig styrt boligutvikling i kommunen, samtidig som en ønsker å imøtekomme flest mulig individuelle innspill fra kommunens innbyggere og initiativtakere. Austevoll kommune legger opp til en utvidet boligsatsning med en estimert vekst på 100 boliger årlig i planperioden. Av disse må det være en fordeling i kommunen som samsvarer med ønsket om en styrt utvikling. For å definere kommunens behov kan det være å anbefale at kommunen utarbeider en temaplan som definerer etterspørsel, plan om boligsosial fordeling og lokalisering.

Boligbehovsprøvingen viste et totalt anslag for *antall boliger i revideringen på 1140*. Med estimatet på 1000 nye boliger de neste ti årene lagt til grunn, konkluderte vi med at antall boliger i kommuneplanen er noe høyt. Denne konklusjonen blir ytterligere forsterket ved at områder markert som Inf spredt ikke er medberegnet, og kommuneplanen inneholder mange slike. En siste faktor er gult markerte sentrumsområder med lav tetthetsfaktor, som vi ser for oss ytterligere fortettet.

Kommuneplanen viser at det er avsatt areal for ca 280 nye boliger i Storebøområdet og ca 350 nye boliger i Bekkjarvikområdet i en tiårsperiode. Særlig satsningen i Bekkjarvik støtter opp mot kommunens mål for sentrumsutvikling, dekningen her er god. Storebø har et annet utgangspunkt med mer landbruksareal og mer omkringliggende Inf spredt. Inf spredt er som sagt ikke regnet med i behovsprøvingen, og dette gir utslag for Storebø. Større områder nord for Storebø, deriblant Birkeland, er satt av til Inf spredt. Da behovsprøvingen viser full dekning de neste ti årene innenfor avsatte gule områder har vi anbefalt kommunen å unngå slike utvidelser over uberørte Inf-områder. Større områder med Inf spredt rundt Storebø kunne med fordel blitt redusert og omgjort til gult område i kommuneplanen. Dette for å spare viktige naturressurser (se overordnet ROS) og inkludere områdene i boligplanleggingen for kommunen. Større foreslåtte boligområder er tatt ut av planen på grunn av friluftsområder, støttet av behovsprøvingen og funn i ROS-analysen.

Det savnes en mer detaljert områdeplan som tydeligere definerer satsningsnivået for boligutviklingen på Storebø, satt i perspektiv med andre viktige faktorer som landbruk og friluftsområder tett mot sentrum. Bekkjarvik har en større boligdekning sett ut i fra boligbehovsprøvingen enn Storebø.

Parallelt med sentrumsutviklingen på Storebø og i Bekkjarvik pågår det flere større utvidelser av Inf spredt ulike steder i kommunen. Det er et uttrykt mål for Austevoll å ha et variert boligtilbud for befolkningen, og spekteret fra landlig til sentrumsnært skal være tilstede. Behovsprøvingen har vist oss full dekning de neste ti årene innenfor avsatte gule områder, både lokalisert landlig og sentrumsnært. Vi fraråder kommunen av denne grunn større utvidelser over uberørte Inf-områder.

Næring:

Austevoll kommune satser på næringsvekst i og ved sjøen. Denne satsningen ligger til grunn når innspill skal vurderes i rulleringen. Nevnte områder som Bakkasund, Torangsvåg, Melingsvåg, Bjånes og Salthella-Rabben er store satsningsområder som har positiv utvikling. Det er mange positive turismetiltak i form av utleie av rorbuer i Austevoll. Konflikter med strandsoneforvaltningen kan oppstå når næringsformålet går på naust til privat bruk. En begrepsforvirring angående lovlig bruk av bebyggelse i strandsonen kan i verste fall føre til privatisering av deler av kystlinjen, utenfor kommunens hensikt. Målet bør være å oppfordre til samfunns- og landskapsnyttig virksomhet.

Fiskeri:

Fiskerinæringen har en definert stilling som prioritert i kommuneplanen. Større fiskerinæringsinnspill er konsentrert om bestemte havneområder, som er gunstig for både næringsutviklingen i kommunen og resterende uberørte strandsonerområder. Utvidelsene av oppdrettsanlegg i revideringen gjelder eksisterende områder og anses som positive for utviklingen på området. Kommuneplanens bestemmelser advarer bare om oppdrettsanlegg for langt inn i skipsleia, som representerer en risiko for sammenstøt mellom fartøy og oppdrettsanlegg. Det oppfordres til nøyaktig vurdering angående lokalisering av oppdrettsanleggene i nærheten av skipsleier. Kystverket kan gi veiledning til aktuelle søkere om lokalitet til oppdrett.

Sentrumsutvikling:

Det anbefales områdeplaner for både Storebø og Bekkjarvik for å gi ytterligere tyngde til målsettinger angående sentrumsutvikling. Ulike program og forutsetninger vil gi Storebø og Bekkjarvik særpreg i et slikt planarbeid, som vil virke optimistisk og styrkende for kommunen i den kommende planperioden. Sterke tettsteder med et tydelig administrativt sentrum i Storebø vil tiltrekke folk utenfra, som er interessert i nyetablering av bolig og/eller næring.

Strandsonen:

Kommunal planlegging og forvaltning ser ut til å være mer vellykket for bymark og bynære grønne korridorer enn for strandsonen. Fritidsbebyggelse utgjør et stort press på kystområdene, sammen med naust- og utleiebebyggelse. En trussel mot kommunal planlegging er den gradvise utbyggingen og privatiseringen. Enkeltinnspill om fritidsbebyggelse i en kommuneplan kan virke harmløst og lett integrerbar og engasjerer få motstandere. Faren er derimot neste enkeltinnspill og det neste etter der igjen. Kommunen mister anledningen til å planlegge et avgrenset område for fritidsformål, der faktorer som sosiale overganger, landskapstilpasning, kommunikasjon og samlet visuelt uttrykk får påvirke sammenstillingen. Summen av enkeltbygg over tid vil få store konsekvenser i form av redusert tilgjengelighet for allmennheten.

Folkehelse og friluftsliv:

Kommunal planlegging etter plan- og bygningsloven er et sentralt virkemiddel for å ivareta friluftsområder, særlig i og rundt byer og tettsteder. Dette virkemiddelet ser foreløpig ut til å fungere tilfredsstillende for forvaltning av bymark/bydelsmarker og viktige bynære grønne korridorer, men mindre bra for forvaltning av strandsonen. Fritidsbebyggelse utgjør et stort press på kystområdene,

sammen med naust- og utleiebebyggelse. En trussel mot kommunal planlegging er den gradvise utbyggingen og privatiseringen. Enkeltinnspill om fritidsbebyggelse i en kommuneplan kan virke harmløst og lett integrerbar og engasjerer få motstandere. Faren er derimot neste enkeltinnspill og det neste etter der igjen. Kommunen mister anledningen til å planlegge et avgrenset område for fritidsformål, der faktorer som sosiale overganger, landskapstilpasning, kommunikasjon og samlet visuelt uttrykk får påvirke sammenstillingen. Summen av enkeltbygg over tid vil få store konsekvenser i form av redusert tilgjengelighet for allmennheten.

Bolyst og trivsel:

Bolyst og trivsel er basert på gode nærmiljø. I Austevoll består det i tilgangen på lokale arbeidsplasser, et godt bomiljø, enten i et fortettet sentrumsområde eller i utkantstrøk, og nærheten til det karakteristiske landskapet i kommunen. Tilgangen til sjø og havneområder bør opprettholdes for innbyggerne, og det bør jobbes strategisk fra kommunens side med å unngå utstrakt privatisering av disse områdene. Dette for en framtidsrettet disponering av felles goder i Austevoll kommune.

Helse og omsorg:

Helsetjenestetilbud i nærmiljøet er i tillegg til å være lovfestet tilbud fra kommunen et bolyst- og trivselstiltak. Lokaliseringen av helsetilbud i Austevoll er i tråd med sentrumsutviklingen i kommunen og er et tilbud der folk flest bor.

Skole og oppvekst:

Den forespeilede befolkningsøkningen de neste årene legger føringer for skoleutviklingen i kommunen. Det vil bli behov for et større tilbud, med kapasitet til langt flere elever og oppgraderte skolebygg. Sentrumsutviklingen om Storebø og Bekkjarvik er positivt i skolesammenheng. Ny boligutvikling i disse områdene har kortere skolevei og eksisterende skolebygg kan oppgraderes og utvides for å møte nytt behov.

Samferdsel og infrastruktur:

Det er på alle punkter positivt med tanke på infrastruktur og samferdsel og fortette ved eksisterende nettverk. Kommuneplanens satsning på sentrumsutvikling er spesielt positivt i denne sammenheng. Parallelt med denne satsningen er det i like stor grad utvidelser av Inf spredt på ulike lokaliteter rundt om i kommunen, som vil møte større vanskeligheter i påkobling på eksisterende infrastruktur.

Det er noen utviklingsområder som skiller seg ut vedrørende fare for brudd i strømkabelnettet. På kartet over strømmettet vist over ser man høyspent i sløyfe over Selbjørn, Huftarøy og deler av Hundvåkøy. Stolmen, nord-Hundvåkøy og Stora Kalsøy, samt de mindre øyene, vil ha større risiko for mer langvarig strømopphold ved brudd fordi strømmettet går som stikk. Denne risikoen for strømbrudd bør være med i vurderingen av grad av utvikling. Et område som stikker seg ut i så måte er store utvidelser av fritidsboliger på Skår og øyene utenfor nord-Hundvåkøy. Her vil også ujevn bruk hverdag/helg utgjøre et kapasitetsspørsmål for området.

Det er per i dag ingen avlastningsvei for den mye trafikerte strekningen mellom Eidsbøen og Storebø. En avlastningsvei her ville vært et fornuftig føre var-tiltak for kommunen, da konsekvensene for eventuelt brudd på strekningen for beredskap og næringstransport er potensielt alvorlig.

Landskap:

Revideringen av kommuneplanen viser at det er viktig å bevare sammenhengende landskap i kommunen. Noen hensynssoner er presisert i kommuneplanens arealdel, men det er ytterligere områder som bør ivaretas som kontinuerlige landskap. Både visuelt og praktisk, som beiteområder, landbruksjord, verneverdig bebyggelse osv. Naturtypene nevnt under temaet folkehelse og friluftsliv er gradert etter viktighet og A og B-områder bør skånes for inngrep.

Miljøvern:

Det viktigste området for miljøvern i Austevoll er sjøen; de lokale havområdene med oppdrettsanlegg og skipstrafikk og pollene med lokal båttrafikk.

Samfunnssikkerhet:

Plankonsulent har på bakgrunn av oppfordringen fra NVE angående kartlegging av skredfare konkret vurdert alle gjeldende innspill i kommuneplanen opp mot aktsomhetskart for steinsprang og aktsomhetskart for snøskred fra skrednett.no. Slike faresonekart viser sannsynligheten for at skred av en viss størrelse skal opptre og den sannsynlige utstrekningen av skred inkludert både utløsnings- og utløpsområder. Et anslag av sannsynligheten for skred er ikke basert på målinger eller objektive beregninger, men er resultatet av en helhetlig og erfaringsbasert vurdering av topografiske og klimatiske forhold, opplysninger om tidligere skredhendelser eller geomorfologiske spor i terrenget og regionale oversikter. Dette betyr at det potensielt skredfarlige arealet kan øke betydelig, ofte uten samsvar verken med den oppfattede skredfare basert på lokal kjennskap eller med farebildet som kommer ut av foreliggende detaljvurderinger. For å unngå unødvendige tilleggskostnader anbefaler vi at kommunen selv vurderer påviste aktsomhetsområder basert på feltundersøkelser, da det i enkelte tilfeller har vist seg at de nye kartene er for konservative i forhold til det faktiske farebildet en får fra lokal kjennskap eller detaljvurderinger.

Plankonsulent anbefaler ikke utbygging i de spesielt vindutsatte områdene i Austevoll. I tilfeller hvor det planlegges bebyggelse på tross av utfordringer med vindforhold, må utforming og tilpasning til topografiske forhold få spesielt hensyn. Det vil være en forutsetning å følge retningslinjene i TEK 10. Berørte områder er nevnt i ROS-analyse og KU på innspillsnivå for gjeldende innspill.

For utnyttning av utsatte sjøområder i kommunen må hensynet til springflo og risikoreduserende tiltak være et premiss for planarbeidet for de gjeldende områdene. Som eksempel kan en nevne planlagt hytteområde på Gauksheim.

Landbruk:

Det største og beste jordbruksområdet i Austevoll ligger på Storebø. Her ser vi også en fortetting, som til nå i stor grad må kunne kalles Inf spredt. Her vil det være en fordel med klarere avgrensing

mellom Inf og boligområder. Vi foreslår derfor at formålet Inf spredt brukes med varsomhet på Storebø, slik at man heller fortetter kraftig innenfor gitte områder, og lar andre områder ha formålet Inf. I KU for innspillene som angår disse områdene har vi anbefalt områdeplan med en klar stillingstagen til landbruksjord på Storebø. Bestemmelsene til arealdelen i kommuneplanen av 2006 skriver: § 4 Lokalisering, 4.1 Spredt boligbygging: "Det skal ikkje byggjast på dyrka mark." Dette bør følges opp i en områdeplan for Storebø.

Austevoll kommune har gjort grep for å verne om jordbruksland på Storebø, og legge til rette for beite for villsau. Vi har i vår konsekvensvurdering gjort ytterligere anbefalinger om restriksjoner for utbygging der vi ser at utbygging kommer i konflikt med landbruk. Dette gjelder særlig for beiteområder og kystlyngheia, hvis eksistens beror på et stadig beitetrykk.

Barn og unge:

Bolyst og trivsel for familier med barn og unge er basert på gode nærmiljø. I Austevoll består det i tilgangen på lokale arbeidsplasser, et godt bomiljø, enten i et fortettet sentrumsområde eller i utkantstrøk, og nærheten til det karakteristiske landskapet i kommunen. Tilgangen til sjø og havneområder bør opprettholdes for de unge i kommunen, og det bør jobbes strategisk fra kommunens side med å unngå utstrakt privatisering av disse områdene. Forholdet barn og unge har til nærmiljøet er med på å etablere stedstilhørighet.

Universell utforming:

I denne planen har man gjort grep for å fortette de to kommunesentrene på Storebø og i Bekkjarvik. Det satses både på flere boliger og næringsutvikling innenfor disse områdene. En tettstedssituasjon med samlokaliserte tjenester er positivt for universell tilgjengelighet. Nye prosjekter i Bekkjarvik og Storebø, for eksempel Prestaneset, er universelt tilpasset. Nye bebygde strøk er pålagt universell utforming av Plan- og bygningsloven. Det jobbes med å tilpasse turløyper i kommunen, Vinnsvatnet har universelt utformet tursti. Det gjelder tilgang for funksjonshemmede, eldre, synshemmede, barnevogner osv.

Kulturminner:

Alle innspill som berører kulturminner registrert fra riksantikvarens søkemotor kulturminnesøk.no har fått merknad i ROS og KU på innfillsnivå. Det bør foreligge reguleringsplan før utbygging i områder med kulturminner.

Naturmangfold:

Miljøverndepartementet skriver at "Naturen skal forvaltes slik at planter og dyr som finnes naturlig sikres i levedyktige bestander. Variasjonen av naturtyper og landskap skal opprettholdes." Inngrep skal unngås i truede naturtyper, høsting skal ikke føre til at arter eller bestander utrykkes eller trues og truede arter skal opprettholdes. På områder der vi ser at det kan ligge konflikter angående naturmangfold, har vi anbefalt at kommunen legger inn krav om regulering. Slik får tiltakshaver redegjort for eventuelle tiltak, og planmyndighet får anledning til å vurdere mer spesifikt, og

eventuelt komme med krav om avbøtende tiltak. Det er særlig viktig at kommunen gjennom plankrav bygger opp tiltak og sikring mot fremmede arter.

Fritidsboliger:

Austevoll kommune ville hatt stort samfunnsmessig utbytte av en helhetlig planlegging av fritidsbebyggelse. Temaet bør vurderes inn i kommuneplanens samfunnsdel med målsetting, formulerte utfordringer og strategi. Bevaringen av viktige friluftsområder og uberørt landskap er et viktig grunnlag for en slik prosess. Videre gjelder det å effektivisere infrastruktur ved samlokalisering og felles planlegging for hytteområdene for å optimalisere forholdene for hver enkelt hytte. I planleggingen av hytteområder er sosiale overganger, tilgjengelige uterom med bevarte landskapskvaliteter og påkobling på eksisterende infrastruktur viktige aspekter. Dette kommer til å bli stadig mer aktuelt når hyttefeltene blir flere og tettere i framtiden.